

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.161/2022/6.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

Dr. Stark Marianna bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Strasser Ügyvédi Iroda (cím1, ügyintéző: dr. Strasser Tibor ügyvéd)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Bass és Tasnádi Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Tasnádi Tamás ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.266/2022/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 20.P.20.558/2020/16.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a per főtárgya tekintetében hatályában fenntartja, az eljárási költség és illeték fizetésére kötelező rendelkezéseit részben hatályon kívül helyezi, az elsőfokú

ítéletet ebben a körben részben megváltoztatja és a felperes által az alperes részére fizetendő első- és másodfokú eljárási költséget 355.600 (háromszázötvenötezer-hatszáz) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 101.600 (százegyezerhatszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az elsőfokú ítéletben meghatározott illetékfizetési kötelezettséget 72.000 (hetvenkettőezer) forintra leszállítja és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára 212.000 (kétszáztizenkétezer) forint meg nem fizetett elsőfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes 2015. október 20-án sértettként feljelentést tett személyes adattal visszaélés vétsége és zsarolás büntettének alapos gyanúja miatt. A feljelentésében előadta, hogy a felperest – aki abban az időben pornó producerként működött – a 90-es évek közepe óta ismeri. A felperes 2000. körül vásárolt tőle egy quadot, amelyet a telepén ingyen tárolt, azonban onnan ellopták, a tettest nem találták meg. Később a kapcsolatuk megromlott, 2008-ban megszakadt. 2012-ben kapott a felperestől egy levelet, amelyben a segítségét kérte, hogy támogasson rászorulókat 30 millió forinttal egy szlovák számlaszámon keresztül. Egy DVD is volt a felperes levelében, illetve kompromittáló fényképek róla és alkalmi partneréről, amelyek felkerültek az internet különböző oldalaira és valaki elküldte a családtagjainak és az ismeretségi körükben lévő kiskorú gyermekeknek is. A feljelentésben kitért arra is, hogy nem volt tudomása a felvételekről, azok elkészítésekor rajta és a hölgyön kívül csak a felperes volt jelen, nem járult hozzá a nyilvánosságra hozatalukhoz. Jogi képviselő igénybevételével sikerült ezeket törölni az internetről. Később a felperes telefonon felszólította, hogy menjen be dr. Strasser Tibor ügyvédhez és fizessen ki neki 3 millió forintot, mivel tartozása áll fenn. Figyelmeztette, hogy amennyiben nem fizet, a törölt felvételek visszakérülnek az internetre és mindenki rajta fog nevetni. Ezután felkereste a felperes ügyvédjét, aki nem tudott semmiről, visszahívta a felperest, aki az összeget módosította 1 millió forintra. A felperes azt mondta, hogy ez az összeg a régebben tőle ellopott quad ára és ha úgy dönt, akkor több cikk és felvétel is felkerül az alperesről az internetre. Azt ígérte, hogy a pénz ellenében leveszi az interneten még elérhető felvételeket. Mivel nem fizetett, 2015. szeptember utolsó hetében valaki felrakta a fotókat és a videókat különböző internetes oldalakra, amelyeket tudomása szerint a felperes

üzemeltetett. Megítélése szerint a felperes ezzel magatartással megvalósította a személyes adattal visszaélés, illetve a zsarolás bűncselekményét.

[2] Az alperes a feljelentése alapján indult büntetőeljárásban tett tanúvallomásában megismételte a feljelentésében foglaltakat. A nyomozó hatóság előtti eljárásban 2016. augusztus 29-én csatolta az iratokhoz a felperesről a barátságuk idején készült két fényképet a nevét megváltoztató felperes könnyebb azonosíthatósága érdekében.

[3] A nyomozóhatóság 2017. július 27-én meghozott határozatával a felperessel szemben a zsarolás büntettének megalapozott gyanúja miatti eljárást megszüntette, mivel annak adatai alapján nem állapítható meg a bűncselekmény elkövetése és az eljárás folytatásától sem várható eredmény. A határozat indokolása szerint a nyomozó hatóság a beszerzett bizonyítékok alapján megállapította, hogy a zsarolás törvényi tényállása nem állapítható meg, mivel a sértett és a gyanúsított között egy tartozás kiegyenlítésének ügyvéden keresztül történő rendezése érdekében történt a megkeresés.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a büntetőeljárás során azt állította, hogy a zsarolás bűncselekményét követte el, továbbá megsértette a képmáshoz való jogát, mivel a képmását a hozzájárulása nélkül használta fel. A jogsértés miatt kérte az alperes kötelezését 900.000 forint sérelemdíj és késedelmi kamata megfizetésére.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a feljelentést a jogszabályban biztosított jogával élve, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 171. § (1) bekezdésében foglaltak alapján tette. Vitatta a sérelemdíj jogalapját és összecszerűségét. Kifejtette, hogy a feljelentésben nem használt indokolatlanul sértő vagy bántó kifejezéseket. A képmásokat a nyomozó hatóság felkérésére, a felperes beazonosítása érdekében csatolta, mivel a hatóság nem tudta egyértelműen azonosítani a személyét.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[7] Az elsőfokú bíróság indokolásában rögzítette, hogy a felperes keresetében a jóhírnév és a képmás védelméhez fűződő személyiségi joga megsértésének a megállapítását kérte, ezért nem vizsgálta (vizsgálhatta) a keresetlevél tényállítási részében előadott, az alperes feljelentésében tett, további valótlán tényállításokra történő hivatkozásait. A felperes előadása szerint ugyanis azokat az „indokolásra tartozóan” adta elő.

[8] Az elsőfokú bíróság kiemelte: a perben az nem volt vitatott, hogy az alperesről intim és kompromittáló felvételek kerültek fel az internetre, azokat bírósági ítélet alapján távolították el. A felek egyezően adták elő, hogy a quad miatt volt anyagi természetű vitájuk. A felperes elismerte, hogy korábban a pornó iparban tevékenykedett, majd lapkiadó

tulajdonosa, erotikus magazin főszerkesztője is volt. A bulvár médiában a felperest hozták összefüggésbe a celebeket erotikus tartalmakkal kellemetlen helyzetbe hozó internetes megjelenéssel, ezért a felperes egyes bulvár lapok ellen pert is indított. A felperes több alkalommal megváltoztatta a nevét: névről névre, majd felperesre.

[9] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperes személyesen, laikusként – ezekre a körülményekre alapozva – tett feljelentést a felperessel szemben a zsarolás és személyes adattal visszaélés büntetnének alapos gyanúja miatt. Nem ezeknek az elkövetését állította, a feljelentésben csupán ezek alapos gyanúját fogalmazta meg. A jogelmélet a gyanút a valószínűségi értékű kijelentések közé sorolja, ezért a bűncselekmény gyanúja miatt tett feljelentés a feljelentő véleményét, feltevését tartalmazza annak elkövetéséről, nem pedig a tény állítását. A gyanú csupán a feljelentő tényekből levont következtetése, amely nem feleltethető meg a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:45. § (2) bekezdésében meghatározott valótlan tényállításnak. Az alperes feljelentésében megfogalmazott gyanúnak ugyanis volt ténybeli alapja: az alperest ábrázoló, intim tartalmú, őt kompromittáló felvételek kerültek fel az internetre. A felek egyezően adták elő, hogy a felperes a tulajdonát képező, de az alperes telephelyéről eltűnt quad értékének megtérítését követelte az alperestől. A felperes korábban a pornóiparban tevékenykedett. E tények összességükben pedig megfelelően indokolták az alperes felperessel kapcsolatos gyanakvását a zsaroló személyének kilétét illetően.

[10] Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az alperes további, a felperes által valótlanoknak tartott – de keresettel nem támadott – tényállításainak a zsarolással kapcsolatos kereset elbírálása szempontjából nem volt jelentősége.

[11] Az elsőfokú bíróság a képmáshoz való jog megsértése tárgyában előterjesztett kereset körében rögzítette: az alperes nem vitatta, hogy nem a nyomozóhatóság felhívására, a felperes hozzájárulása nélkül csatolta be a képmását a büntető eljárásban. A nyomozati eljárást befejező jelentés azonban igazolja, hogy a rendőrségnek a felperes azonosítása és hollétének felkutatása érdekében – a többszöri névváltoztatása miatt – számos intézkedést kellett tennie. A felperes a korábbi körözés tényét nem igazolta, ezért nem állapítható meg, hogy a rendőrség rendelkezésére állt a felperes fényképe. A bírói gyakorlatra utalva kiemelte: a képmás felhasználása nem minősül visszaélésnek, ha arra közvetlenül fenyegető veszély, vagy már bekövetkezett jogsértés bizonyítása érdekében közérdekből, vagy jogos magánérdekből kerül sor. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperesnek jogos magánérdeke fűződött a feljelentésében megjelölt személy beazonosításához. A képmás csatolása az alperes által bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okozott a felperes számára aránytalan érdeksérelmet, ezért annak felhasználásával nem sértette meg a felperes képmás vádelméhez fűződő személyiségi jogát. A jogsértés hiánya miatt elutasította a sérelemdíj iránti igényt is.

[12] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.

[13] A másodfokú bíróság megállapítása szerint a felperes nem fellebbezett az elsőfokú ítélet sérelemdíj iránti követelésének a 600.000 forintot meghaladó elutasító rendelkezése, valamint az illeték és perköltség fizetés ténye és összege ellen, mivel a fellebbezésében nem jelölte meg, hogyan kéri megváltoztatni a költségviselés tárgyában az elsőfokú ítéletet. Ezért e rendelkezések a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedtek.

[14] A másodfokú bíróság megítélése szerint érdemben helytálló az elsőfokú bíróság döntése, egyetértett annak jogi indokaival is. Kiemelte, hogy a felperes állításával szemben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem iratellenes. Az elsőfokú bíróság

ítélete indokolásában az okiratok tartalmának rögzítésével nem foglalt állást ugyanis abban a kérdésben, hogy az alperes nyilatkozatai megfelelnek-e a valóságnak, csupán az alperes feljelentésének, a 2016. július 11-én tett tanúvallomásának és a radioeger.hu portál cikkének a tartalmát ismertette a felperes keresetlevelének 1/F/5., 1/F/6. és 1/F/3. számú mellékleteivel megegyezően, egyes részeket szó szerint beemelve.

[15] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a felperes keresetében a jóhírnév védelméhez fűződő joga megsértésének megállapítását valótlan tényállításra (zsarolás állítása) hivatkozással kérte, ilyen azonban nem történt. A bírói gyakorlat szerint ugyanis önmagában a büntetőeljárás – vagy más hatósági eljárás – kezdeményezése nem sért személyiségi jogot még akkor sem, ha az adott eljárás a feljelentett személy marasztalása nélkül fejeződik be. Jogsértés akkor állapítható meg, ha a feljelentés tartalma elszakad az adott ügy tárgyától, a szövege kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, megalázó, burkoltan valótlan tényállítást fejez ki, vagy nyilvánvalóan ellentétes a véleményalkotás elemi szabályaival. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes feljelentésében és tanúvallomásában tett további, a felperes által valótlanul minősített, de keresettel nem támadott kijelentéseknek a per tárgyat képező közlés alapját jelentő tényként volt relevanciája. A felperes által elismert tények (az alperest ábrázoló, intim tartalmú, kompromittáló felvételek kerültek fel az internetre, a felperes az eltűnt quad értékének megtérítését követelte az alperestől; illetve korábban a pornóiparban tevékenykedett) összességükben indokolták az alperes felperessel kapcsolatos gyanakvását a zsaroló személyét illetően. A keresetlevél mellékleteként csatolt név² tanúvallomása (1/F/2) is bizonyítja, hogy a felperes juttatta el az alperes gyermekéhez és annak osztálytársaihoz az alperesre vonatkozó kompromittáló anyagokat, illetve azt, hogy a felperes korábban már megpróbálta zsarolni az alperest. Ezért az alperes feljelentésében megfogalmazott véleménynek – a zsarolásnak minősített cselekményt a felperes követte el – volt ténybeli alapja. Az ezekből levont okszerű következtetése pedig kifejezőmódjában nem indokolatlanul durva, nem bántó.

[16] A másodfokú bíróság a felperes képmás védelméhez fűződő jogának megsértése tárgyában is osztotta az az elsőfokú bíróság álláspontját. Érvelése szerint az alperes mint sértett érdekelt volt a nyomozás sikerében, fennállt a méltányolható magánérdeke. Minden állampolgártól elvárható, hogy segítse a bűnüldöző szervek munkáját, különösen akkor, ha ő kezdeményezte a büntetőeljárást. Erre tekintettel jogszerűen járt el az alperes, amikor – bár nem a hatóság felhívására – csatolta a felperes képmását. Az alperes mint feljelentő ugyanis nem tudhatta, hogy a hatóság rendelkezik-e a személyazonosságát gyakran változtató felperes képmásával és azonosítani tudják-e. A hatóság által már ismert képmás csatolása pedig nyilvánvalóan nem okoz semmilyen sérelmet a felperes számára.

[17] Ezért a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdés első fordulata alapján – annak helyes indokaira is utalva – helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

[18] A másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg a pertárgy értékét, az ugyanis a személyiségi jogi perekben kialakult gyakorlat alapján a sérelemdíj összege. A Pp. 383. § (6) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelem, csatlakozó fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül, hivatalból határoz a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett költség megfizetéséről, azonban csak abban az esetben, ha az illeték, vagy a költség nem térült meg. A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság döntése alapján a – valójában csak 54.000 forint összegű – le nem rótt kereseti illeték maradéktalanul megtérült, ezért az erre vonatkozó rendelkezés megváltoztatásának – fellebbezés hiányában – hivatalból sem volt helye.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a keresetének való helyt adást.

[20] Megsértett jogszabályként a Ptk. 2:42. §-át, a 2:43. §-át, a 2:45. § (1) és (2) bekezdését, a 2:46. § (2) bekezdését, a 2:51. § (1) bekezdés a)- c) pontját, a 2:52. §-át, a Pp. 279. § (1) bekezdését, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 40. § (1) bekezdését és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-át jelölte meg.

[21] Felülvizsgálati álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogszabályt sértve nem értékelte jogellenes magatartásként az alperes feljelentését, mivel abban a felperest jelölte meg a bűncselekmény (zsarolás) elkövetőjének, ezzel a magatartásával pedig a jogsértés nyilvánosságra került. Állította, hogy az alperes feljelentésben írt tényállítások valótlanok, azt az alperes alkalmazottja, Boday tanúvallomásán kívül más bizonyíték nem támasztotta alá. A nyomozó hatóság megállapította, hogy nem ő helyezte el az interneten a képmásokat, a gyerekeknek nem küldött levelet, nem zsarolta meg az alperest. Az internetre felkerült anyagokkal kapcsolatos perben nem volt peres fél.

[22] Hangsúlyozta, hogy mivel nem közszereplő, az alperes hozzájárulása nélkül nem használhatta volna fel a feljelentése alapján indult eljárásban a képmását. Az alperes nem a nyomozóhatóság felhívására mellékelte az eljárás irataihoz a képmását, ezért ez a magatartása megalapozza a képmás védelméhez fűződő joga megsértését.

[23] Állította, a jogerős ítélet tévesen rögzítette, hogy nem állapítható meg, hogy az alperes feljelentése alapján indult eljárásban a rendőrség rendelkezésére állt-e a felperes által hivatkozott adat, fénykép. A nyomozóhatóság által beszerzett személyazonosító lapok ugyanis már korábban rendelkezésre álltak a felperes képmásával.

[24] Érvelése szerint az eljáró bíróságok megsértették a Pp. 279. § (1) bekezdését, mivel a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetését nem helyesen tették meg.

[25] Sérelmezte a pertárgy értékének a megállapítását, a per tárgyi költségfeljegyzési joga miatt az államnak fizetendő illeték és az alperes javára fizetendő perköltség összegét is.

[26] Az alperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálta és ítélte meg a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát.

[28] A felülvizsgálati kérelem részben alapos a következők szerint.

[29] A felperes felülvizsgálati kérelmében a feljelentéssel kapcsolatban állította a jóhírnév és a képmás védelméhez fűződő személyiségi joga megsértését, ezért a felülvizsgálati kérelemben kifejtettek alapján az eldöntendő jogkérdés az alperes feljelentése és a nyomozati eljárásban tanúsított magatartása (képmás csatolása) jogsértést megvalósító megítélése volt.

[30] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése kimondja, hogy a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

[31] A polgári jogban a jóhírnévhez való jog tehát azt az érdeket védi, hogy az érintett személlyel kapcsolatban kialakult vagy kialakulóban lévő megítélés valós tényeken alapuljon. A Ptk. 2:45. § (1) bekezdése minden személynek – embernek és más jogalanynak – védi a jóhírnevét, függetlenül attól, hogy az adott személy egy adott ismertségben vagy ismeretségi körben ténylegesen rendelkezik-e jó hírnévvel vagy sem. A hírnévvédelem ugyanis azt célozza, hogy a természetes vagy jogi személyről alkotott kép valós tényekből levont következtetések eredményeként álljon össze. Nem szükséges hozzá az, hogy ténylegesen romoljon az érintettől kialakult kép, elegendő a valótlan tény erre való alkalmassága is.

[32] A büntetőeljárásokhoz kapcsolódóan állított személyiségi jogsértések megítélésénél – annak a közjogi szerepe, funkciója miatt a jóhírnév megsértésének elbírálásánál is – speciális szempontok érvényesülnek. Az eljáró bíróságok helytállóan utaltak arra, hogy a Kúria precedens határozatai szerint önmagában a büntetőeljárás kezdeményezése nem sérti a feljelentett személy személyiségi jogait még akkor sem, ha az eljárás nem vezet elmarasztalásra. A feljelentés akkor sért személyiségi jogokat, ha a feljelentő a jogait visszaélészerűen gyakorolja, tudatosan valótlan tényt állít, vagy kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, sértő kifejezéseket használ (Kúria Pfv.III.22.354/2016/14., Pfv.IV.21.592/2017/4., Pfv.IV.20.136/2020/13.). A feljelentésben tett tényállítások önmagukban és a büntetőeljárás kimenetelétől függetlenül csak kivételesen, többséttényállási elemek megvalósulása esetén lehetnek személyiségi jogot sértőek. A feljelentésben – annak funkciója, célja miatt – olyan tényállítások is szerepelhetnek, amelyek más körülmények között (polgári perben) akár valótlan tények, vagy valós tény hamis színben való feltüntetésének minősülnének, ha nyilvánosságra hozzák ezeket. A megindult büntetőeljárás célja a büntetőjogi felelősségre vonáshoz szükséges tények, bizonyítékok megítélése, amely nem a feljelentő jogi minősítésétől, hanem az eljáró hatóság megítélésétől függ. A felperes nyilvánosságra kerülést állító érvelésével szemben a feljelentést mint hatósághoz címzett nyilatkozatot – az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében biztosított ártatlanság védelme miatt – törvényi felhatalmazás nélkül a hatóságon kívül más személy nem ismerheti meg, ez biztosítja a gyanúsított személyiségi jogainak a védelmét.

[33] A Kúria egyetértett az eljáró bíróságokkal abban, hogy önmagában azzal, hogy az alperes zsarolásnak minősítette a felperes magatartását, nem sérti a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Az eljáró bíróságok a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján végezték el, azzal a Kúria teljes körűen egyetért. A felperes érvelésével szemben a nyomozóhatóság azért szüntette meg a nyomozati eljárást, mert a felek vagyoni jogvitája körébe tartozóként értékelte a felperesnek az alperes által állított magatartásait. A Kúria megítélése szerint az eljáró bíróságok a Ptk. 2:45. § (1) bekezdésének helyes értelmezésével állapították meg, hogy a perbeli esetben a feljelentés tartalma, az alperes tényekből levont következtetése, azaz a zsarolás tárgyának megjelölése nem sérti a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

[34] A felperes alaptalanul állította a képmás védelméhez fűződő személyiségi joga megsértését.

[35] A Ptk. 2.48. § (1) bekezdése alapján képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges.

[36] A felperes arra helytállóan hivatkozott, hogy a képmásával kapcsolatos bármilyen beavatkozó magatartás – így annak a hozzájárulása nélküli jogosulatlan felhasználása – jogsértő. A perbeli esteben azonban nem volt jogsértő a képmás felhasználása. Az alperes nem hozta nyilvánosságra a felperes képmását, azt csupán a nyomozati iratokhoz csatolta, a hatóság munkájának segítése (a felperes beazonosítása) céljából. A képmás felhasználása ugyan nem a hatóság felhívására, de a nyomozás elősegítése érdekében történt, amelyhez az alperesnek méltányolható magánérdeke fűződött. A feljelentést követően a képmás 2016. augusztus 29-i felhasználásakor a nyomozó hatóság még nem találta a felperest, 2017. január 19-én az elfogatóparancsot is kiadták vele szemben. A Kúria megítélése szerint ezeket a körülményeket is figyelembe véve az alperes által a felperes képmásának a bűnügyi iratokhoz csatolása nem meríti ki a Ptk. 2:48. § (1) bekezdésében meghatározott képmáshoz való védelem megsértését, ezért az alperes sérelmezett cselekménye nem jogsértő.

[37] A Kúria előrebocsátja, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében nem támadta a jogerős ítéletben meghatározott fellebbezési illeték mértékét, ezért azt a Pp. 423. § (1) bekezdésében meghatározott korlát miatt nem érintette, míg a felperes részben alappal sérelmezte a jogerős ítélet eljárási költség megfizetésére vonatkozó rendelkezéseit.

[38] A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság jogszabályt sértve állapította meg, hogy a felperes fellebbezése ellenére az elsőfokú ítéletnek a perköltség és illetékfizetési kötelezettséggel kapcsolatos rendelkezése jogerőre emelkedett. A felperes ugyanis a fellebbezésében részletesen kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság miért állapította meg tévesen a pertárgy értékét és kötelezte annak figyelembe vételével a túlzott mértékben felszámított perköltség megfizetésére. A Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó Pp.81. § (1) bekezdése alapján a bíróság a felszámított perköltség viseléséről, míg a Pp. 386 § (6) bekezdése alapján a meg nem fizetett illetékről hivatalból dönt.

[39] A Pp. 173. § (1) bekezdése – eltérően a korábbi perrendi szabályozástól – meghatározza a tárgyi keresethalmazat fogalmát és az ehhez kapcsolódó igényérvényesítést: több kereset (valódi tárgyi keresethalmazat) akkor terjeszthető elő, ha a keresetek ugyanabból vagy - ténybeli és jogi alapon - összefüggő jogviszonyból erednek és a keresetek között nincs olyan, amelynek elbírálása más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozik.

[40] A felperes keresetében a büntetőeljáráshoz kapcsolódóan két keresetet terjesztett elő: egyrészt kérte a 2015. október 20-i feljelentésben írt kijelentés (zsarolás) miatt a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi joga, másrészt a 2016. augusztus 29-én csatolt fényképek miatt a képmás védelméhez fűződő személyiségi joga megsértését (a különböző jogállításai miatti jogsértések és nem az érvényesített szankciók többszörözik a keresetek számát), amelyek a Pp. 173. § (1) bekezdése értelmében valódi tárgyi keresethalmazatban állnak. A valódi tárgyi keresethalmazat esetén a Pp. 21. § (5) bekezdése értelmében a pertárgyérték számítása során ezek értékét össze kell adni.

[41] A nevesített személyiségi jogsértés megállapítása és emellett vagy emiatt az egyes szankciók érvényesítése esetén a pertárgy értékét nem a keresetben érvényesített szankciók száma határozza meg. Az állított személyiségi jogsértés megtörténtének megállapítása „előfeltétele” a felróhatóságtól független szankciók, illetve a sérelemdíj fizetésre kötelezés alkalmazásának akkor is, ha a fél nem kéri külön a Ptk. 2: 51. § (1)

bekezdés a) pontja alapján a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítása iránti jogkövetkezmény alkalmazását.

[42] Amennyiben a fél személyiségi joga megsértése miatt kizárólag a Ptk. 2:51. §-a szerinti felróhatóságtól független szankciókat érvényesíti, a per a Pp. 7. § (1) bekezdés 18. pontja alapján nem vagyoni jogi per, hiszen az érvényesített igény nem a fél vagyoni jogain - hanem a személyiségi jogain - alapul, annak értéke nem fejezhető ki pénzösszegben. Ezért a per elbírálására - kivételt kifejezetten kimondó szabály hiányában – ilyen esetben az általános hatáskörrel rendelkező törvényszék jogosult, a pertárgy értéke meg nem határozható. Amennyiben pedig a fél mind a felróhatóságtól független, mind a pénzbeli marasztalásra irányuló jogkövetkezményeket érvényesíti, így pl. a személyiségi jogsértés bírósági megállapítását és sérelemdíj megfizetését is a kereset tárgyává teszi, az érvényesített pénzbeli marasztalás összecszerúságától függetlenül a per a törvényszék hatáskörébe tartozik.

[43] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 40. § (1) bekezdése szerint ha a fél egy eljárásban egy jogviszonyból eredő több igényét vagy több jogviszonyból eredő igényeit érvényesíti, az eljárás tárgya értékének megállapításakor - a járulékok figyelmen kívül hagyásával - az előterjesztett igények együttes értékét kell figyelembe venni. A Kúria Itv. 40. § (1) bekezdését értelmező precedens határozatai szerint – amelyeket jelen ügyben is irányadónak tekint – ha a felperes személyiségi jogsértés miatt egy keresetben objektív és szubjektív szankciót együttesen érvényesít, az a perérték meghatározása szempontjából egységes keresetnek minősül és főszabályként az összecszerűen meghatározott szubjektív szankciót (sérelemdíj) kell az illeték alapjaként figyelembe venni. A meg nem határozható perérték csak akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a pénzbeli követelést (Kúria Pfv.IV.20.991/2016/4., Pfv.20.558/2015/3.)

[44] A felperes valódi tárgyi keresethalmazatban álló kereseteiben az objektív szankciók mellett az elsőfokú eljárásban 900.000 forint, a fellebbezésében már csak 600.000 forint sérelemdíjat is érvényesített együttesen a két, valódi tárgyi keresethalmazatban álló keresetében, emiatt az Itv. 39. § (3) bekezdése alapján számított meg nem határozható pertárgy értéke meghaladja az egyes kereseteire eső sérelemdíj mértékét. Ezért a pertárgy értékének a meghatározásakor mindkét kereseténél a magasabb összeget, a meg nem határozható pertárgy értékét kell figyelembe venni és a Pp. 21. § (5) bekezdése alapján ezek értékét összeadni.

[45] Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte meg, hogy a jogerős ítélet a per főtárgya tekintetében nem sérti a felülvizsgálati kérelem alapján vizsgált jogszabályokat, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, míg a perköltség és az állam által előlegezett illeték tekintetében részben hatályon kívül helyezte, és a valódi tárgyi keresethalmazatra tekintettel az Itv. 39. § (3) bekezdés a) és c) pontja értelmében az elsőfokú eljárásban 1.200.000 forint, a felülvizsgálati eljárásban 1.400.000 forint pertárgyérték alapján határozta meg a felperes által fizetendő perköltséget és az elsőfokú, valamint felülvizsgálati illetéket.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[46] 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:45. § (1) bekezdés, 2:48. § (1) bekezdés, 2:51. § a)-d, 2:52. §

[47] 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 173. §, 279. §

[48] 1990. évi CXIII. törvény (Itv.) 39. § (1) és (3) bekezdés, 40. § (1) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[49] A feljelentésben tett tényállítások önmagukban és a büntetőeljárás kimenetelétől függetlenül csak kivételesen, többlettényállási elemek megvalósulása esetén adhatnak alapot a személyiségi jog megsértésének megállapítására.

Záró rész

[50] A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése és a Pp. 364. §-a folytán alkalmazott Pp. 83. § (1) bekezdése szerint, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésére tekintettel kötelezte a felperest az alperes felszámított jogi képviseleti tevékenysége ügyvédi munkadíjból álló első,-másodfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, amelyet a 2. § (2) bekezdés alapján az indokoltan kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel az elsőfokú eljárásban 5 munkaóra, a másod,- és a felülvizsgálati eljárásban 2 munkaóra figyelembe vételével határozott meg. A felperes ugyanis a keresetlevelet személyesen terjesztette elő, így az ennek elkészítésére felszámított 508.000 forint (10 munkaóra) nyilvánvalóan nem vehető figyelembe.

[51] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) és (3) bekezdése alapján megállapított és az Itv. 62. § (1) bekezdés *f)* pontjai alapján a tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak megfizetni. Tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, az illeték megfizetése az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a kúriai ügyszámot, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. A Kúria figyelmezteti a felperest, ha az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerinti késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[52] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2023. március 22.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró